

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Disputatio theologica, qua illustratur phrasis, prunarum
capiendarum super caput osoris ad Proverb. cap. XXV
vers. 22**

**Marckius, Johannes
Henrici, Johann Laurentius
Lugduni Batavorum, 1716**

VIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130534](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130534)

tionem, seu ex odio præstantis, seu ex eorundem displicentia; ad quantam insaniam si iræ vel odii furor quandoque mortales abripiat, vix tamen illud, & quidem tanquam ordinarium, ab osore esuriente & sicente expectes, atque vix illud motivi rationem habeat apud vere pios & beneficos, qui non optent sane, ut beneficia sua spernantur. Sed recedunt magnopere ab instituti sui principio, atque sic simul à sensu malo, Viri Docti, quando non de beneficio sed de odio quantocyus abjiciendo differunt mox; quod utique nullatenus in hac dictione rationem Prunarum à beneficiente illatarum sustinere potest. Dum ex aduerso longè rectius ex illa hypothese nominentur Beneficia similia, ad quæ osor se per prius accepta obligatum sit sensurus, quæque prima occasione apta & ipse sit vicissim præstiturus, ut sic eadem in perpetuum sibi non seruet, nec super se hoc sensu semper relinquat, quod speciem tum abjiciendarum quantocyus Prunarum habebit.

VIII. Ad sensum *Prunarum* Bonum directe magis veniunt alii, qui cogitant de earundem vi illuminante, excitante, impellente, emolliente, purgante, quin & calefaciente, atque accedente. Quando reperiunt heic in illis, *super caput osoris acceptis*, per collata ab altero beneficia; seu *Convictionem* ejus, tum de beneficientis amore, tum de odii sui iniquitate; seu *Affectionem* mentis validam ex ea fluentem, ut non possit non ad illa attendere decenter; seu *Impulsum* Conscientiæ potentem, ad culpæ suæ deplorationem & officiorum suorum curam, coll. *Jer. xx. 9. &c.* seu *Emollitionem* duri cordis optatam, instar ferri per ignem subacti, aut lapidis liquefcentis; seu *Expurgationem* malitiæ omnis sanctam, instar scorix in hærentis, coll. *Jes. lv. 4. vi. 6. 7. &c.* seu denique gelidi pectoris *Calefactionem* gratissimam, & *Inconsensionem*, ut flammam amoris, tum in proximum, tum & in Deum, concipiat & suo tempore emittat, coll. *Cant. vii. 6. &c.* Ex quibus exegesibus, quæ nonnullæ etiam simul consistere haud male possunt, una præ alia apta est, atque ultima forte omnium aptissima; secundum quam beneficia habebunt rationem *Prunarum*, amoris nempe conspicui, coelestis & Divini, humanis mentibus inditi, quæ *super caput osoris positæ*, per illorum collationem copiosam & manifestam, hos ad affectum mutuum & ardorem amoris similem

mitem pellent, Deo dante, utique illuc sua natura composita, prout *χάρις χάρις τρέφει*. Et debet pro ista exegesi in bonum sensum, seu una, seu altera, notari; quod per eam Sumptio Prunarum super caput hostis benefacienti ita competat immediate, directe, absolute, atque ex ipsa illius intentione; ut merito illa tanquam decens commendetur homini pio, quin & metaphoricum motivum optimum sit ad Beneficentiam osori præstendam, cum expectatione etiam ulteriori & paratiori Divinæ beneficentiæ simul promissæ. Quod si obstare putes illud, quod phrasim hæc *Prunarum super caput alicujus accipiendarum* alibi hoc sensu non occurrat, dicere licet in adversum; quod nusquam eadem prorsus legatur extra hunc textum; quod si de Prunis perdentibus alibi legatur, etiam Prunæ purgantes occurrant, nec non amoris Prunæ igneæ cum flamma Jah, uti & de ardore, flamma, flagrantiaque amoris, omnes loquuntur; quod denique in monitione sua de officio decenti adversus osorem eleganter Salomon usurpaverit phrasin, quæ sensu alio malo conveniret active Osori, solito pro viribus studere perditioni alterius, ac si dictum esset, sicuti Prunas ille conatur ad exitium inferre tuo capiti, sic & tu sed alio & laudabiliori longe modo idem ages in ipsum.

IX. Est autem hæc sententia, in quam Latini Patres præcipue eunt, phrasibus tamen diversis minus vel magis clare rem exprimentes, *Hieronymus Lib. 1. C. Polag. nec non in Epist. ad Hédib. Quæst. I. Augustinus Lib. 111. de Doct. Christ. Cap. 16. & plenius Serm. CLXVIII. de Temp.* quin & inter Græcos antiquiores *Origenes in Rom. xii.* Interim deprehendimus, Recentiores quosdam judicasse, *prunas has super caput osoris sumptas, simul, sed alternative, admittere sensum bonum & malum, pro varietate personarum, in quas beneficentia nostra confertur.* Ita scilicet habet *Thomas Cartwrightus, Cantabrigiensis Theologus, à Polyandro nostro prolixè commendatus; Metaphoricum est, pro Purgatione, si sanabilis fuerit, seu minus, Consumptione, &c.* Et tendit in eandem rem, quamquam paulo aliter, *Mart. Gejerus, Celebratissimus seculi præcedentis Commentator inter Augustanos. Quin & ipse Calvinus noster, & ex eo Pareus in Prov.* Atque talem sensus conjunctionem ipse eventus videtur posse suadere,